

ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ СІМЕЙНИХ СПРАВ У СПРОЩЕНОМУ ПОЗОВНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Шевченко А. О.

*здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
Університету державної фіскальної служби України
м. Ірпінь, Київська обл., Україна*

Самілик Л. О.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права та процесу
Університету державної фіскальної служби України
м. Ірпінь, Київська обл., Україна*

В умовах значних змін та реформ матеріальних частин чинного законодавства України змінюється й процесуальна складова. Відтак, в результаті зазначених нововведень, набувають змін види проваджень, котрі власною належною діяльністю нададуть змогу вирішувати певні справи за допомогою сучасної та більш швидшої методології, що значно прискорить та покращить роботу судової системи держави, особливо, що стосується розгляду сімейних справ у період чинних карантинних обмежень. В цьому аспекті заслуговує на увагу Закон України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 3 жовтня 2017 року, котрий запровадив собою новий вид провадження – спрощене позовне провадження, яке є певною новелою у цивільному процесуальному законодавстві України [1].

Основною метою спрощеного позовного провадження у вирішенні судових справ є швидке вирішення справи, що надійшла для розгляду. Згідно ч. 4 ст. 19 Цивільного процесуального кодексу України, спрощене позовне провадження застосовується у справах незначної складності, малозначних, трудових відносинах, та деяких сімейних справах [2]. В межах розгляду категорії справ порядку спрощеного позовного провадження варто відмітити, які справи є «малозначними». Так, згідно ч. 6 ст. 19 ЦПК України до таких справ відносяться: справи, у яких ціна позову не перевищує ста розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, справи незначної складності, визнані судом малозначними, крім справ, які підлягають розгляду лише за правилами загального позовного провадження, та справ, ціна позову в яких

перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Розглядаючи категорію сімейних справ, що можуть бути розглянуті у порядку спрощеного позовного провадження, варто зазначити наступне. Згідно п.1 ч.4 ст.274 Цивільного процесуального кодексу України до даної категорії відносяться лише справи, які стосуються стягнення аліментів, збільшення їх розміру, оплати додаткових витрат на дитину, стягнення неустойки за прострочення сплати аліментів, індексації аліментів, зміни способу їх стягнення, розірвання шлюбу та поділу майна подружжя [2].

Щодо особливостей розірвання шлюбу у порядку спрощеного провадження, варто зазначити, що відповідно до ч.1 ст.276 ЦПК України, для того, щоб справа розглядалася у спрощеному порядку, потрібно подати окреме клопотання як процесуальний документ разом з позовом, або зазначити про це в позовній заяві [2]. Така форма розгляду справи без участі сторін у даному випадку є доречною, оскільки дані справи характеризуються здебільшого небажанням сторін взаємодіяти і бажанням пришвидшити процес розірвання шлюбу.

Спрощений порядок розгляду справ з приводу стягнення аліментів передбачає таку особливість, що позивач позбавляється необхідності постійного відвідування судового органу щодо вирішення питання стягнення аліментів, звільняється від обов'язку сплати судового збору, натомість у разі не згоди платника аліментів зі встановленою судом сумою, або іншою позицією виплати аліментів, платник зобов'язується до відвідування зазначеного судового органу задля доведення власної правової позиції [3].

Як зазначає професор Д.А. Шкорупєєв, сімейні справи з питання стягнення аліментів на утримання дитини, можуть розглядатись в порядку спрощеного провадження, якщо вони відповідають лише вимозі щодо зазначених аліментів, та водночас несумісні з іншою вимогою, приміром, щодо розірвання шлюбу, питання батьківських прав, та решти подібних питань [4, с. 2].

Резюмуючи здійснене дослідження, відмітимо, що правовий інститут спрощеного позовного провадження являється досить позитивним аспектом у процесі змін та розвитку процесуальної складової чинного законодавства. Таким чином, вказана процедура спрощеного провадження сприяє прискореному здійсненню судового розгляду справи, дотриманню розумних строків та найголовніше – фактично позбавляє учасників судового процесу від зайвих витрат часу на формалізацію дій [5, с. 80].

Література:

1. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів: Закон України № 2147-VIII від 03.10.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147-19#Text> (Дата звернення : 07.09.2021)
2. Цивільний процесуальний кодекс України № 1618-IV від 18.03.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (Дата звернення: 05.09.2021)
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку стягнення аліментів: Закон України № 2037-VIII від 17.05.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2037-19#Text> (Дата звернення: 07.09.2021)
4. Шкорупеєв Д.А. Процесуальні особливості розгляду судом справ про стягнення аліментів на утримання дитини у спрощеному позовному провадженні : окремі аспекти : дис. канд. юр. наук : 12.00.03. Одеса, 2021. 210 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/14810> (Дата звернення: 05.09.2021)
5. Василина Н.В. Врегулювання спору за участю судді і спрощене провадження у цивільному судочинстві України. Малозначні спори: європейський та український досвід вирішення: збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції. 2018. С. 13–19.
6. Заборовський В.В., Булеца С.Б., Стойка А.В. Спрощене позовне провадження як особлива форма здійснення цивільного судочинства. УНУ. 2019. С. 76-82.